

Міністерство освіти і науки України
Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Рівне – 2018

Редакційна колегія:

- Сверлюк Я.В.**, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв РДГУ;
Олексюк О.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;
Павелків Р.В., доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;
Пелех Ю.В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з **науково-педагогічної та навчально-методичної роботи**;
Вербець В.В., доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту соціології Рівненського державного гуманітарного університету;
Mirosław Dymon Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski wydział muzyki;
Лісова С.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;
Малафік І.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету;
Дем'янчук О.Н., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;
Потапчук Т.М., доктор педагогічних наук, професор, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Шевчук С.І., кандидат філологічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва;
Цюлюпа С.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Крижановська Т.І., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Сверлюк Л.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Буцяк В.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Прокопович Т.Ю., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Радковська Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Филипчук М.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики Рівненського державного гуманітарного університету.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 2 від 22.02.2018 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2018. – Вип. 4. – 396 с.

ISBN 978-966-416-550-8

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Бурчак І.С.</i> Діагностика сформованості ціннісних орієнтацій майбутніх керівників дитячим ансамблем спортивно-бального танцю.....	6
<i>Іванова Л.І., Іванова Т.В.</i> Особливості початкового етапу фортепіанної підготовки учнів музичних шкіл.....	13
<i>Сверлюк Л.І., Куніцька І.В.</i> Теоретичні основи формування гуманних взаємин у дитячому хоровому колективі.....	19
<i>Лужна Л.М., Радковська Л.М.</i> Робота над поліфонічними творами з учнями-піаністами ДМШ (на прикладі "Нотного зошити А. М. Бах").....	26
<i>Матвійчук А.В.</i> Роль естрадного вокального ансамблю у формуванні професійних навичок майбутніх вчителів музичного мистецтва.....	32
<i>Наулік Н.В.</i> Розвиток навчального інтересу учнів-початківців в класі фортепіано.....	38
<i>Никон О.К., Остапчук М.М.</i> Формування мотивації вдосконалення виконавських навичок у самостійній роботі студентів.....	45
<i>Павлішин Н.В.</i> Музичний розвиток підлітків в умовах інтеграції мистецтв.....	53
<i>Пальоха О.А.</i> Роль задатків і здібностей у професійній музичній діяльності.....	60
<i>Піддубник В.Г., Якимчук С.Н.</i> Проблеми концертного хвилювання співаків творчого колективу.....	68
<i>Прокопович Т.Ю.</i> Педагогіка музична і музейна: сучасні тенденції взаємодії.....	74
<i>Сверлюк Я.В.</i> Методологічні підходи професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	80
<i>Симончук Т.Д.</i> Роль естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків.....	89
<i>Радковська Л.М., Цибульська С.Ю.</i> Використання новітніх технологій на уроках музичного мистецтва в ЗОШ.....	95
<i>Тетєнєва Н.О.</i> Форми та методи розвитку музичних здібностей на уроках сольфеджіо в ДМШ.....	101
<i>Турчин Г.П.</i> Художні завдання диригента оркестру в роботі над музично-виразовими засобами.....	107
<i>Ужинський М.Ю., Капітанець Л.М.</i> Студія електронної музики як творча майстерня музиканта-інструменталіста.....	117
<i>Фарина Н.П.</i> Концертно-виконавська діяльність студентів-вокалістів: педагогічний аспект.....	124
<i>Федачко І.Б.</i> Еволюція педагогічних поглядів на процес роботи над музичним твором.....	131
<i>Хуан Ханьцзе.</i> Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя музики до сценічного партнерства.....	138
<i>Цюлюпа С.Д., Цюлюпа Н.Л.</i> Педагогічні принципи викладання фахових дисциплін зі спеціальності "Музичне мистецтво".....	144

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Mirosław Dymon. Kształtowanie zainteresowań i umiejętności muzycznych dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym</i>	151
<i>Блищук Н.В. Творча майстерність піаніста-концертмейстера дитячого хору</i>	164
<i>Буцяк В.І., Турко Н.С. Культурологічні засади появи та функціонування музичних інструментів</i>	170
<i>Власюк О.П. Спадщина українського мистецтва в історичній ретроспективі</i>	178
<i>Трачук Л.Д., Гаврилюк С.В. Тульчинське училище культури в мистецькому житті Поділля</i>	189
<i>Галаган В. Технологічні основи колективного виконавства</i>	195
<i>Дзвінка Р.І. Творчий доробок Михайла Тимофіїва в контексті еволюції сопілкового виконавства</i>	204
<i>Димченко С.С. Проблеми становлення та розвитку диригентського мистецтва: здобутки і перспективи</i>	210
<i>Krous O.P., Pryt K.O. Folklor of Volyn Polissya as an important factor of formation of national self-identity of future music teachers</i>	220
<i>Крусь О.П. Регіональний музичний фольклор – інтегральна частка духовної скарбниці нації</i>	226
<i>Островська Г.Б. Творчий портрет Лідії Сергіївни Костянець</i>	232
<i>Петричук О.В. Історико-культурні передумови формування специфікацій стилю в музиці</i>	241
<i>Симончук І.А. Даюк Ж.Ю. Артистично-театральні аспекти виконавського мистецтва у творчості провідних українських баяністів</i>	248
<i>Сташук О.А. Творчо-педагогічний феномен Олександра Панасовича Довгалока</i>	254
<i>Столярчук Б.Й. Збирач народних пісень Рівненщини Петро Степанюк</i>	262
<i>Ускова А. Обряд випікання весільного короваю у селі Колом'є Славутського району Хмельницької області</i>	266
<i>Филичук М.С. Бас-гітара в культурно-мистецькому просторі: генеза, розвиток, сучасний стан</i>	275
<i>Франчук Д. Історія та народнопісенна творчість села Самчики (Старокостянтинівського району Хмельницької області)</i>	283
<i>Цапун Р.В. Українська традиція святкування масниці та відтворення обрядодій в студентському середовищі</i>	293
<i>Черніско В.А. Творчий доробок Євгенії Родзь через призму історії та спадкоємності</i>	299
<i>Шереток Р.М. Мистецьке наповнення інтер'єру культових споруд ордену кармелітів на Волині (за матеріалами праць Т. Стецького і Я. Гіжицького)</i>	306
<i>Шихова Г.І. Зародження та розвиток української музичної освіти у XVI-XIX ст.</i>	314
<i>Радковська Л.М., Яцук І.І. Сучасна бандура: новий статус академічного і професійного інструменту</i>	320

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Кардаш (Гергелюк) В.В.</i> Розвиток емоційної сфери дітей з особливими потребами засобами музичного мистецтва	325
<i>Грабик Н.В.</i> Методи творчого самовираження учнів у вокально-хоровій роботі загальноосвітніх навчальних закладів	329
<i>Гумінська О.О.</i> Науково-методичні засади самовираження учнів у музичній діяльності	334
<i>Гурин А.В.</i> Інструментальне музикування на уроках музичного мистецтва в загальноосвітньому навчальному закладі	338
<i>Карманюк Ю.В., Григорчук І.С.</i> Музичний фольклор в системі засобів музичного виховання молодших школярів	345
<i>Клець Т.</i> Розвиток техніки диригування у студентів музично-педагогічних спеціальностей	350
<i>Крет М.В.</i> Музика та її морально-виховні функції у процесі становлення особистості	357
<i>Лукащук О.І.</i> Роль мистецтва у професійному становленні майбутнього вчителя музики	362
<i>Крижановська Т.І., Оксенчук Д.Ю.</i> Розвиток виконавської культури учня-баяніста за методикою Петра Серотюка	370
<i>Пастушенко Л.А.</i> Принципи і підходи виховання естетичних смаків майбутніх учителів музичного мистецтва	379
<i>Пастушенко А.С., Гарбуз Т.В.</i> Вища школа в системі національно-патріотичного виховання молоді на кращих зразках народної пісенної творчості	386
Про авторів	393

Список використаних джерел:

1. Гавацко Е. П. Формування вокальних навичок у вихованців студії естрадного співу : наук.-метод. посібник / Гавацко Е. П. – Ужгород : Закарпатський ін-т післяд. вищої освіти, 2017. – 65 с.
2. Євтушенко Д. Г. Питання вокальної педагогіки. Історія, теорія, практика / Д. Г. Євтушенко, М. І. Михайлов-Сидоров. – Київ : Мистецтво, 1963. – 120 с.
3. Чжу Цзюньцяо. Формування вокальної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі професійної підготовки : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / Чжу Цзюньцяо. – К., 2017. – 297 с.

УДК [78:373.5]:004

Радковська Л.М., Цибульська С.Ю.

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗОШ

Анотація. У статті розглядаються особливості використання новітніх технологій на уроках музичного мистецтва та аналізуються складові мультимедійного уроку в ЗОШ.

Ключові слова: новітні технології, мультимедійні технології, комп'ютерні програми, урок музичного мистецтва.

Аннотация. В статье рассматриваются особенности использования новейших технологий на уроках музыкального искусства и анализируются составляющие мультимедийного урока в общеобразовательной школе.

Ключевые слова: новейшие технологии, мультимедийные технологии, компьютерные программы, урок музыкального искусства.

Annotation: The article deals with the peculiarities of the use of the latest technologies in music art lessons and analyzes the components of the multimedia lesson in secondary schools.

Key words: the newest technologies, multimedia technologies, computer programs, lesson of musical art.

Постановка проблеми. Важливим завданням музичного виховання в школі є формування музичної культури почуттів учнів, яка є необхідною частиною їх духовної культури, збагачення їх емоційно-естетичного досвіду, поглядів у процесі спілкування з музикою. Розвиток та формування музичних здібностей учнів і сьогодні залишається одним з актуальних завдань середньої школи. Але час не стоїть на місці. Процеси інформатизації сучасного освітнього простору нерозривно пов'язані з активним упровадженням новітніх технологій, що урізноманітнює форми навчання й виховання.

Упровадження нових технологій у систему мистецької освіти, зокрема музичної, дозволяє розширити можливості навчального середо-

вища, що сприяє підвищенню якості навчання і допомагає задовольняти й розвивати пізнавальні, творчі інтереси учнів.

Метою статті є аналіз існуючих технологій в педагогічній науці та практиці та розкриття особливостей їх застосування на уроках музичного мистецтва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема використання новітніх технологій на уроках музичного мистецтва все частіше привертає увагу широкого кола спеціалістів та педагогів. Саме новітні технології навчання вимагають високої активності вчителя й учня, сприяють прояву та зростанню самостійності учнів. Методи навчання музичного мистецтва тісно пов'язані між собою та передбачають комплекс взаємоузгоджених дій вчителя й учнів, спрямованих на реалізацію освітньої, розвивальної та виховної функцій.

Тему впровадження новітніх технологій в систему освіти висвітлювали в своїх доробках В. Лавринець, О. Пометун, Ю. Машбиця, Л. Пироженко та інші. Актуальні питання розвитку мистецької галузі залишаються підіймають у своїх наукових роботах Є. Гаспарович, О. Гончарова, С. О.Лобова, Л. Масол, А. Верем'єв, О. Михайличенко, О. Олексюк, О.Отич, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, Т. Танько, О. Хижна, Л. Хлебнікова, Г. Шевченко, В.Шульгіна, та ін.

Низку питань щодо використання мультимедійних технологій саме на уроках музичного мистецтва розглядали О.Базелюк, Н.Белявіна, О.Бороздіна, Т.Затяміна, І.Красильнікова, Л.Масол, Ю.Петеліна, О.Тарачева, Г.Тараєва, О.Чайковська та ін.

Виклад основного матеріалу. Швидкий розвиток та використання інформаційних та комунікативних технологій не тільки відкриває нові можливості перед викладачами та учнями, а й дозволяє по-новому осмислити та розробити способи використання цих засобів та інформаційних ресурсів у навчанні. За допомогою використання сучасних засобів можна підвищити мотивацію учня, тому сьогодення потребує активного пошуку нових педагогічних методик і в музичній освіті.

Технологія – це сукупність прийомів, застосовуваних у якій-небудь справі, майстерності, мистецтві (тлумачний словник).

Педагогічна технологія – сукупність психолого-педагогічних установок, що визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів навчання, виховних засобів; вона є організаційно-методичним інструментарієм педагогічного процесу (Б. Лихачов).

Сучасний урок – це поєднання традиційних технологій та нових інформаційних джерел, які передбачають використання теле- та радіомовлення, періодики, архівних матеріалів, ресурсів мережі Інтернет тощо. Це використання додаткового матеріалу, який можна знайти для різних категорій учнів і для різного рівня підготовки. [13]

Дослідники Н.Белявіна, М.Дергач, Н.Новикова, І.Сокол, М.Чембержі, С.Шип, виділяють той факт, що використання новітніх інформаційних технологій, зокрема мультимедійних, в освітньому просторі орієнтує на розвиток образного мислення, емоційності сприйняття, забезпечує зростання впливу навчальної інформації.

Сьогодні використання мультимедійної системи стає невід'ємною складовою вивчення будь-якого предмета. Так, Л. Заря у своїй статті зазначає, що методика формування інтересу до музики передбачає використання мультимедійної технології, яка допоможе вчителю відчутно підвищити якість навчання, досягнення поставленої мети. [2, с.45] Практика показала, що мультимедійні технології відкривають нові можливості використання на уроках текстової, звукової, графічної та відеоінформації, збагачують методичні можливості уроку.

Новітні комп'ютерні технології можна ефективно використовувати як під час засвоєння нових знань, так і під час застосування набутих знань, умінь та навичок. Комп'ютер у навчальній діяльності використовується у двох функціях: як об'єкт вивчення і як засіб навчання. У першому випадку метою його використання є досягнення загальної комп'ютерної грамотності і формування інформаційної культури учнів. У другому, як зазначають О.Чайковська та Г. Александрова, – є підвищення ефективності навчання завдяки впровадженню інформаційних технологій і комп'ютерної техніки – [11, с.66-67]

Застосування мультимедіа в музичній освіті завдяки своїм специфічним властивостям надає можливість значно підвищити наочність у навчанні, зробити доступним складний матеріал, посилити емоційний вплив, інтенсифікації роботи учнів, підвищенню темпу вивчення навчального матеріалу, збільшенню обсягу самостійної роботи на уроці, уможлиблює використання нових методів і форм організації навчальної діяльності школярів. [1] Новітні технології допомагають вчителям зробити урок цікавим для дітей, залучати учнів до творчої пізнавальної діяльності, розвивати пізнавальні інтереси учнів.

Включення сучасних комп'ютерних технологій у навчальний процес, на думку І.В.Разон, передбачає декілька умовних етапів. На першому етапі окреслюється рішення поставленого завдання:

- вивчення спеціальної літератури по засвоєнню технологій застосування ІКТ;
- формування бази даних комп'ютерних презентацій;
- створення творчих проектів у вигляді мультимедійних слайдових презентацій;
- створення відео та аудіо фонотеки.

Другий етап вимагає тісної співпраці з викладачами інших дисциплін з метою організації та проведення уроків з використанням ІКТ. Цей етап

пов'язаний із створенням учнями власних робіт або інтерпретацією композиторських творів. [8]

Основою для мультимедійного супроводу уроку є низка програм які допомагають дітям засвоювати викладений на уроці матеріал. Умовно їх можна поділити на декілька груп:

- комп'ютерна презентація;
- музичний програвач;
- ігрові програми для співу;
- музичні енциклопедії;
- навчальні програми [3, с.2]

Зупинимось детально на кожній з них.

Комп'ютерна презентація – створюється за допомогою програм Microsoft Office Power Point, Windows Movie Maker та інших [5, с.25]. Мета використання даної презентації може бути різною, наприклад, навчальною: демонстрація змісту навчання, завдань, підсумків роботи на уроці, визначення рівня навчальних досягнень, узагальнення, закріплення матеріалу тощо. [12]

Музичні програвачі (Windows Media Player, Winamp) – також є дієвим на уроках музичного мистецтва, бо дають можливість прослухати у запису твори класичної та сучасної музики.

Програма для співу "Караоке". Існують різні ігрові види діяльності на уроках музичного мистецтва, в яких використовуються комп'ютерні технології, наприклад проведення гри "Караоке у класі" чи "Відгадай мелодію". За допомогою цих ігор діти краще засвоюють вивчений матеріал, розвивають голос, музичний слух, пам'ять та уяву. Крім того, "Караоке", наприклад, дає можливість використати на уроці значну кількість фонограм, різних стилів та напрямків. Як зазначає Д. К. Кірнарська, ігрова практика пов'язує абстрактне з конкретним. Музично-розумові процеси, спираючись на ігрову практику, виконавську дію, потрапляють у сприятливі умови. [4, ст. 248-249].

Музичні енциклопедії. Це CD-ROM-програми, написані як бази даних і створені для індивідуальних робіт учнів з комп'ютером. Такі програми можуть бути використані для пояснення нового матеріалу, для закріплення знань та навичок, для повторення чи засвоєння отриманої інформації тощо. Насправді, музичні енциклопедії містять у своєму арсеналі досить широку палітру музичного матеріалу (композиції, виконавці, відео, ілюстрації, фотографії тощо). Такі програми дають можливість поринути у історію створення музичного твору, або перегорнути сторінки біографії відомого композитора, або ознайомитися із епохою і її представниками. Це дозволяє розширити можливості навчання, сприяє підвищенню якості навчання і допомагає задовольняти й розвивати інтереси учнів.

Робота із **звуковими редакторами** (Sound Forge) дозволяє записувати, редагувати й обробляти звук, допомагаючи вчителю відбирати і

компонувати фрагменти музичних творів для створення аудіо-альбомів, котрі можуть бути використані як дидактичні матеріали до уроку.

Звук є основним матеріалом музичного мистецтва. Учні можуть на уроці музики створювати власні музичні композиції з готових звукових зразків, комбінуючи і моделюючи їх відповідно до свого задуму. Така діяльність зробить урок більш продуктивним для учнів.

Л. І. Столярчук зазначає, що використання комп'ютерних програм дозволить збагатити навчальні кабінети музики змістовними матеріалами на електронних носіях, систематизувати методичний фонд кабінетів, сформує навички роботи з систематизації знань, грамотного пошуку інформації на сучасному рівні [10].

Творча спрямованість роботи цих програм, на думку Н. М. Попович, націлює школярів на образно-художнє сприйняття і розуміння художньої цінності різних за стилем і жанром музичних творів, на розвиток їх інтелектуальної активності, творчої ініціативи" [6, с.7]

В епоху інформаційних новітніх технологій немає проблем, пов'язаних з пошуком інформації. Головне завдання – навчитися усім цим користуватися, відбирати, структурувати, пред'являти. Можливості технологічного навчання дозволяють вибирати програми, рекомендовані до використання на уроках музичного мистецтва. [10]

На думку О. Г. Раввінова, багато відомостей учні можуть отримати в процесі практичної діяльності – хорового співу та слухання музики. [7, ст.86].

Е. О. Соф'янчук пише, про те, що запровадження інформаційно новітніх технологій на уроках музичного мистецтва є важливим фактором розвитку музичних здібностей учнів. Новітні технології забезпечують вирішення завдань всебічного розвитку природних, творчих здібностей учнів, а саме:

- фантазії і художньої уяви;
- асоціативного сприйняття і мислення на основі художнього і музичного матеріалів;
- розуміння поняття ритму в природі і мистецтві;
- відчуття простору, форми, контрасту, динаміки, кольорової палітри.

Використання комп'ютера на уроці створює можливості для розвитку зорової пам'яті, фантазії, формування у дітей естетично-гармонійного світосприйняття. [9] Комп'ютерні програми та мультимедійні технології значно покращують інтерес учнів до музики. Застосування новітніх технологій під час уроків музичного мистецтва робить урок пізнавальним, різноманітним та сучасним.

Висновки. Отже, завдяки саме сучасним технологіям, діти можуть зануритись в світ музичних образів світової класики, фольклору, познайомитися із музикою в якісному записі, переглянути фрагменти творів,

відеозаписи, мають можливість отримати будь-яку доступну інформацію, пов'язану із світом мистецтва, живопису, музики, літератури.

Упровадження новітніх технологій підвищує інтерес школярів до музичного мистецтва, та оптимізує навчально-виховний процес: моделює структуру уроку, створює умови для початкової музичної діяльності.

Література

1.Белявіна Н.Д. Деякі методичні проблеми використання нових комп'ютерних технологій в музичній освіті /Н.Д. Белявіна // Культура і мистецтво в сучасному світі: Наукові записки КДУКіМ. Вип. 1. – К.: КДУКіМ, 1998. – С. 195–201.

2.Заря Л. О. Суть і зміст методики формування інтересу до музики у молодших школярів з використанням мультимедійних технологій у процесі вивчення дисципліни "Музика" [Електронний ресурс] / Л. О. Заря // Наукові записки кафедри педагогіки. – 2011. – Вип. 26. – С. 39-46.

3.Іванова Н. В. Використання інформаційних комп'ютерних технологій на уроках художньо-естетичного циклу та позакласній роботі [Електронний ресурс] / Н. В. Іванова // наукова стаття. – 2017.

4.Кирнарская Д. К, Киященко Н. И. Психология музыкальной деятельности : Теория и практика [Текст] : учеб. пособие / Д. К. Кирнарская, Н. И. Киященко. – М. : Академия, 2003. – 368 с.

5.Новикова Н. Комп'ютерна презентація на уроках музики [Електронний ресурс] / Н. Новикова // Мистецтво та освіта. – 2010. – № 3. – С. 25-29.

6.Попович Н. М. Проблема інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у систему професійної підготовки майбутнього вчителя музики / Н. М. Попович // Інформаційні технології і засоби навчання. 2013. №1 (33).

7.Раввінов О. Г. Методика хорового співу в школі [Текст] : метод посібник / О. Г. Раввінов. – К.: Муз. Україна, 1969. – 131 с.

8.Разон І.В. Новітні технології у процесі навчання гри на фортепіано [Електронний ресурс] / І.В.Разон // Стаття форуму педагогічних ідей.

9.Соф'янчук Е. О. Використання комп'ютерно-інформаційних технологій на уроках музики [Електронний ресурс] / Е. О. Соф'янчук // Наукова стаття, 2011.

10. Столярчук Л.І Використання комп'ютерних технологій на уроках музики [Електронний ресурс] / Л. І. Столярчук // Наукова стаття.

11. Чайковська О. Мультимедійні технології як чинник формування інноваційного навчального середовища на уроках музики [Електронний ресурс] / О. Чайковська, Г. Александрова // Рідна школа. – 2013. – № 3. – С. 66-69.

12. Intel Навчання для майбутнього. – К. : Нора – принт, 2006. – Модуль 4.05.

13. http://subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog/100.html

Наукове видання

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Відповідальні за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович
Шевчук Степан Іванович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 23.03.2017 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 23,02. Наклад 100 пр. Зам. 18.
Видавництво «Волинські обереги».
33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».